

Hiru bertsolari omenduko dituzte gaur Etxalekun

Ba dute merezimendu, aski gainera. Angel Aldaz Ihabendarra, Etxalekuko Agustin Beloki eta Aizarozko Luzia Goñi ez dira sobera ezagunak izanen behar bada, beren ibarretatik kanpo eta ez dira inongo bertsolari zerrendetan aterako, baina, nork bere ezaugarriekin, horien berri emanen dizute Imotz, Basaburua, Ultzama eta bertze haran batzuetako herrietan barna. Nafarroako Bertsolarien Lagunak izeneko Elkartek eta Basaburuako Udalek gogoan hartu nahi izan dituzte omenaldia prestatuz Etxalekun, eta gaur da egun seinalatua.

E. DIEZ DE ULTZURRUN / IRUNEA

Eugenio Arraiza, Lorentxo Aburuza eta Miguel Maria Iriarte omenaldiaren aurkezpena egiten.

Agustin Beloki, etxalekuarra

Agustin Beloki hiruetan zaharrena dugu, 1904ean jaio baitzen Etxalekun (Imotz), Iturrikoa izeneko etxean. Bertsoa erraz ateratzen zaio solasari lekua hartuaz:

Tierra honetan egiten ditik bero ikaragarriyek
Iturrikoak hemen zabilek
gehienetan egarriyek
tierra hontako gauz denak eta
hemengo inbento guztiyek
baino gehiago balio baitik
nee atariko iturriyek.

'Tierra' hori Afrika da, soldadu ibili baitzen gerran eta handik igorri zuen bertso hori, gutun batean. Lanbidez okina, Imotz osoan partitzen zuen ogia astoaren gainean. Hamar seme-alaben aita, parrandazalea izan zen ezkondu arte: «Bertsolariak juergista behar du eta lan gutxikoa. Horrela ibili nintzen ni esposatu arte. Gero lan handia izan nuen familia hazitzeko».

Agustinek gogoan du noski bota zuen lehen bertsoa. Aitarekin joana zen Irurtzongo feriara idiak saltzera.

Idiek ez zuten erostunik aurkitu ordea, eta sosik gabe itzuli ziren herri-ara. Ondoko hau paratu zuen etxearen atarian:

Gure aitek idi horiek
nahi dituela saldu
nahi baina ez saldu,
zer dik horrek galdu?
Otamendin etxean
ederki bazkaldu»

Hamar urte zituen. Beraz, mutiko zelarik hasi zen kantari. Gero Etxalekuko beste bertsolari batekin ibili zen bertsotan. Migel Arrokiarekin. Beti elkarrekin, festa, inaute eta jaie-tan, hamarna duro hartu zuten Etxalekun 1.927garren urtean egin ziren 'Euskal bestetan' aritzeagatik.

Belokik aspaldi hildako bertsolarien aipamenak ere egiten ditu. Bat aipatzeagatik, Zia herriko 'Gartxi' izeneko. Gaur egun, ez da euskaldunik herri horretan. Halaber, garai bateko bertso zaharrak ongi ditu gorderik buruan, Golarazko Andres Astizek Irurtzun feriko astoari paratutakoak, konparazione.

Lekunberriko Badiola jatetxean eginga da argazki hau. Herri horretan jokatu zen gerra ondorengo lehen txapelketako kanporaketa, 1960ko ekainaren 26an. Argazkiak kantatu aurreko bazkalordua erakusten digu. Besteak beste, honako hauek ageri dira: Bordari idazlea, Alfonso Irigoien, Andres Narbarte 'Xalto' eta Bautista Perurena 'Karreto' goizuetarrak...

Herriko sakristaia da ere, apezten artean maiz ibilitakoa, beraz. Horra hortaz:

Gora gure klerua
Imotz ballekua,
guztien gainetik
gure parrokua...

Estilo zaharreko bertsolaria, berak ere dio gaur egungo bertsolaria hobeki prestatu dagoela: «Estudio-koa da eta praktikatu du, praktika...» Despedida presaka egin zigun Agustin Belokik. Izan ere, arratseko seiak baitziren eta herriko sakristaia izan-ki, elizara joan behar zuen, tenore horretan hasten zen errosariora.

«**BERTSOLARIAK** juergista behar du eta lan gutxikoa. Horrela ibili nintzen ni esposatu arte. Gero lan handia izan nuen familia hazitzeko».

(Agustin Beloki)

BELOKIK aspaldi hildako bertsolarien aipamenak ere egiten ditu. Bat aipatzeagatik, Zia herriko 'Gartxi' izeneko. Gaur egun, ez da euskaldunik herri horretan.

Etxaleku, omenaldi samur baten lekuko

Etxalekuko herria omenaldi samur baten lekuko izango da gaur, egun guziz. Imotz eta Basaburuko bailarako jende asko bilduko da bertan, baina Nafarroako bertsolari eta bertsotzaileen artean ere ez dira asko izango etxean geratuko direnak.

Nafarrako Bertsolari Txapelketaren arrakastaren ondoren, gaurko ekitaldiak ere jende ugari bilduko duela espero dute antolatzaileek. Izan ere, hogeitabertsolari baino gehiago izango dira Etxale-

kun parte hartuko dutenak. Azken txapelketako bertsoak jasotzen dituen liburua aurkezteko asmoa bazegoen ere, ezinezkoa izan da azkenik asmo hau betetzea.

Egitaraua:

11.00: Meza.
12.00: Joku eta herri kirolak.
14.30: Herri bazkaria.
16.30: Omenezko bertso saioa, hogeitabertsolari nafarren partaidetzarekin.